

10.8.2026
VN/18335/2026
SM010:00/2026
Suvi-Maria Wilska

LAUSUNTOTIIVISTELMÄ

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vaaratiedotteesta annetun lain 5 ja 7 §:n muuttamisesta

1. Tausta

Sisäministeriö pyysi lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi vaaratiedotteesta annetun lain 5 ja 7 §:n muuttamisesta. Lausuntoaika oli ohjeaika lyhyempi esityksen kiireellisuuden takia. Lausuntokierros järjestettiin ajalla 30.6.2026-14.6.2026. Ahvenanmaan maakuntahallitukselle ja valtiovarainministeriölle annettiin lisäaikaa 21.7.2026 saakka. Hätäkeskuslaitokselle annettiin lausunnon antamiseen lisäaikaa 31.7.2026 saakka, koska lausuntopyyntö oli mennyt väärään osoitteeseen. Lausuntopyyntö oli kaikille avoimesti saatavilla lausuntopalvelu.fi -palvelussa. Lausuntoja saapui yhteensä 42 kappaletta ministeriöiltä, viranomaisilta, järjestöiltä, tutkimuslaitoksilta ja muilta sidosryhmiltä.

Lausunnonantajat

Seuraavat tahot lausuivat asiasta: Etelä-Karjalan pelastuslaitos, Etelä-Savon hyvinvointialue, Helsingin kaupungin SOTEPE, HUS- yhtymä, Hätäkeskuslaitos, Ilmatieteen laitos, Keski-Suomen pelastuslaitos, Kymenlaakson pelastuslaitos, liikenne- ja viestintäministeriö, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, Lounais-Suomen poliisilaitos, Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos, maa- ja metsätalousministeriö, Näkövammaistenliitto ry, opetus- ja kulttuuriministeriö, Pirkanmaan pelastuslaitos, Pohjanmaan hyvinvointialue, Pohjois-Karjalan hyvinvointialue, Poliisihallitus, Poliisihallitus poliisitoimintayksikkö, puolustusministeriö, Päijät-Hämeen hyvinvointialue, Pääesikunta, Statens Ämbetsvärk på Åland, Suomen kuntaliitto ry, Säteilyturvakeskus (STUK), valtioneuvoston kanslia, valtiovarainministeriö, Vantaan- ja Keravan hyvinvointialue, Varsinais-Suomen pelastuslaitos, Yleisradio, ympäristöministeriö, Ålands polismyndighet, Ålands landskapsregering ja kaksi yksityishenkilöä.

Ei lausuttavaa

Seuraavilla tahoilla ei ollut lausuttavaa asiasta: Lupa- ja valvontavirasto, Rajavartiolaitoksen esikunta, Ruokavirasto, Sisäministeriön poliisiosasto, sosiaali- ja terveysministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö.

2. Yleisarvio

Lausunnonantajien keskuudessa vallitsi erittäin laaja yksimielisyys siitä, että Cell Broadcast -teknologiaan perustuvan väestönvaroitussjärjestelmän (FI-Alert) käyttöönotto on tarpeellinen, perusteltu ja kannatettava uudistus. Yksikään lausunnonantaja ei vastustanut lakimuutosta.

Valtaosa lausunnonantajista katsoi, että ehdotettu järjestelmä parantaisi väestön varoittamisen nopeutta, tavoittavuutta, alueellista kohdentamista ja toimintavarmuutta sekä täydentäisi tarkoituksenmukaisesti nykyistä monikanavaista vaaratiedotejärjestelmää. Lisäksi se vahvistaisi viranomaisten toimintakykyä muuttuneessa turvallisuusympäristössä ja vahvistaa väestön turvallisuutta ja kriisinsietokykyä.

3. Keskeiset näkemykset

3.1 Kannatusta saaneet ehdotukset

Valtaosa ministeriöistä, poliisiviranomaisista, pelastuslaitoksista sekä muista viranomaisista piti esitystä hyödyllisenä ja kannatettavana.

Yleensä lausunnoissa korostuivat seuraavat uudistuksen hyödyt kuten vaaratiedotteiden nopeampi välittäminen väestölle, parempi tavoittavuus myös tilapäisesti vaara-alueella oleville henkilöille, tarkempi maantieteellinen kohdentaminen, viranomaisten mahdollisuus reagoida nopeasti äkillisissä vaaratilanteissa, väestön turvallisuuden ja kriisinkestävyys vahvistaminen ja nykyisen monikanavaisen varoitussjärjestelmän täydentäminen.

Lausunnoissa suhtauduttiin erittäin myönteisesti Cell Broadcast -väestönvaroitussjärjestelmän käyttöönottoon. Lausunnonantajat pitivät muutosta tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena keinona kehittää väestön varoittamista ja Järjestelmän katsottiin parantavan vaaratiedotteiden nopeutta, tavoittavuutta, kattavuutta ja alueellista kohdentamista erityisesti nopeasti kehittyvissä vaaratilanteissa. Useissa lausunnoissa korostettiin, että järjestelmä täydentää tarkoituksenmukaisesti nykyistä monikanavaista varoitussjärjestelmää ja vahvistaa viranomaisten mahdollisuuksia välittää oikea-aikaista tietoa väestölle. Väestönvaroitussjärjestelmän arvioitiin lisäksi parantavan kansalaisten turvallisuutta, yhdenvertaisuutta ja toimintamahdollisuuksia erilaisissa häiriö- ja vaaratilanteissa.

3.2 Huomiot ja kehittämis ehdotukset

Lausunnoissa korostettiin, että Cell Broadcast -järjestelmän käyttöönotosta huolimatta muiden varoituskanavien merkitys säilyy keskeisenä, koska kaikki väestöryhmät eivät välttämättä vastaanota viestejä yhdenvertaisesti. Erityistä huomiota kiinnitettiin saavutettavuuteen, esteettömyyteen ja yhdenvertaisuuteen sekä järjestelmän yhteensopivuuteen esimerkiksi ruudunlukuohjelmien ja tekstistä puheeksi -toimintojen

kanssa. Useissa lausunnoissa esitettiin myös, että järjestelmän tulisi tukea kansalliskielten lisäksi englantia ja mahdollisuuksien mukaan muitakin kieliä.

Useat lausunnonantajat pitivät tärkeänä, että sääntely olisi teknologianeutraalia eikä rajaisi tulevaisuudessa käyttöön otettavia uusia varoitusteknologioita. Lisäksi esitettiin, että pelastusviranomaiselle tulisi tietyissä kiireellisissä tilanteissa mahdollistaa vaaratiedotteen välittäminen suoraan väestölle. Lausunnoissa nostettiin esiin myös viranomaisten välisen tiedonvaihdon merkitys, Häätäkeskuslaitokselle aiheutuvien uusien tehtävien pysyvän rahoituksen varmistaminen sekä järjestelmän hyödyntäminen osana laajempaa varautumis- ja kriisiviestintäkokonaisuutta.

Yksittäisissä lausunnoissa kiinnitettiin huomiota myös terminologiaan, muun muassa Säteilyturvakeskus, Häätäkeskuslaitos ja Helsingin kaupungin SOTPE pitivät vieraskielisen tai teknologia sidonnaisen Cell Broadcast -termin käyttöä säädöstekstissä ongelmallisena ja ehdottivat sen korvaamista kotoperäisellä termillä, kuten sijaintiperusteinen- tai solulähetysjärjestelmä. Lisäksi osa lausunnonantajista korosti kansalliskielten aseman huomioimista sääntelyssä.

Monikanavaisuuden säilyttäminen

Useissa lausunnoissa painotettiin, että Cell Broadcast -järjestelmä tulee nähdä nykyisiä järjestelmiä täydentävänä eikä niitä korvaavana ratkaisuna. Tätä korostivat lausunnoissaan erityisesti Häätäkeskuslaitos, Keski-Suomen pelastuslaitos, Pohjanmaan hyvinvointialue, Poliisihallitus, Suomen Kuntaliitto ry, Yleisradio ja Ahvenanmaata koskevassa lausunnossa esitetyt näkemykset. Lausunnoissa todettiin muun muassa, että väestöhälyttimillä, radio- ja televisiotiedottamisella sekä muilla viestintäkanavilla on edelleen tärkeä rooli erityisesti niille henkilöille, joita uusi järjestelmä ei tavoita.

Saavutettavuus ja yhdenvertaisuus

Merkittävin kehittämistarve liittyi saavutettavuuteen ja yhdenvertaisuuteen. Muun muassa Näkövammaisten liitto, Pohjois-Karjalan hyvinvointialue, Keski-Suomen pelastuslaitos sekä yksityishenkilö 1. kiinnittivät huomiota siihen, että kaikki eivät hyödy järjestelmästä yhdenvertaisesti. Huolta aiheuttivat erityisesti näkövammaiset henkilöt. Poliisihallitus katsoi, että muutos parantaisi ja nopeuttaisi väestön varoittamista ja esitetty muutos lisäisi yhdenvertaisuutta väestön varoittamisen osalta myös niillä alueilla, joissa ei ole väestöhälyttimiä.

Näkövammaisten liitto esittää lausunnossaan, että vaikutusarvioinneissa otettaisiin huomioon, etteivät kaikki voi saada tietoa puhelimen näytölle tulleesta Cell Broadcast -varoitusjärjestelmän viestistä. Järjestelmä parantaisi näkövammaisten tiedonsaantia, mutta osa näkövammaisista jää järjestelmässä ulkopuolelle. Huomioitavia varoitusjärjestelmän käyttäjiä ovat mm. iäkkäät henkilöt, henkilöt, joilla ei ole yhteensopivaa päätelaitetta, henkilöt, joilla ei ole matkapuhelinta sekä vieraskieliset henkilöt. Myös ruudunlukuohjelmien toimivuus tulisi varmistaa, tekstistä puheeksi -ominaisuuksia tukea, käyttäjille tulisi laatia

selkeät käyttöohjeet ja yhdenvertaisuusperiaatteen toteutuminen tulisi huomioida jatkovalmistelussa.

Monikielisyys

Useat lausunnonantajat nostivat esiin tarpeen laajentaa kielivalikoimaa kansalliskieliä laajemmaksi. Tätä ehdottivat muun muassa: Hätäkeskuslaitos, Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos, Pohjois-Karjalan hyvinvointialue, Poliisihallitus, Yleisradio, yksityishenkilö 2. (Ahvenanmaata koskeva lausunto), Ahvenanmaan maakuntahallitus ja Ahvenanmaan poliisiviranomainen. Erityisesti ehdotettiin, että varoitukset voitaisiin välittää vähintään: suomeksi, ruotsiksi ja saamen kielillä alueellisesti sekä englanniksi ulkomaalaisten, matkailijoiden ja muiden vieraskielisten tavoittamiseksi.

Säteilyturvakeskus STUK esitti, että lainsäädännössä harkittaisiin vierasperäisen "Cell Broadcast" -termin korvaamista kotoperäisemmällä käsitteellä, esimerkiksi sijaintiperusteinen lähetys. Hätäkeskuslaitos esitti hallituksen esityksessä ehdotetun termin korvaamista sanalla "solulähetysjärjestelmä".

Teknologianeutraalisuus

Lausuntopalautteessa erityisesti huolena oli, että lainsäädäntö sitoutuisi liian vahvasti tiettyyn teknologiaan. Useissa lausunnoissa, esimerkiksi Hätäkeskuslaitos, Helsingin SOTPE, Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos ja Vantaan–Keravan hyvinvointialue katsottiin, että sääntelyn tulisi mahdollistaa myös tulevaisuudessa kehittyvien varoitusratkaisujen hyödyntämisen. Lausunnoissa ehdotettiin teknologianeutraalimpaa lähestymistapaa, jossa vaaratiedotteita voitaisiin välittää myös muiden luotettavien ja turvallisten teknologioiden avulla.

Vastuut

Useissa lausunnoissa korostettiin tarvetta täsmentää vaaratiedottamisen vastuita, operatiivisia toimintamalleja, häiriötilanteiden hallintaa ja virheellisten vaaratiedotteiden korjaamista ja järjestelmän käyttöön liittyvien vastuiden ja oikaisumenettelyiden tulisi olla myös selkeitä.

Hätäkeskuslaitos ehdotti launnossaan, että hallituksen esityksessä olisi hyvä tuoda esiin minkä tahon vastuulle tulevan solulähetysjärjestelmän (Cell Broadcast) ylläpito ja häiriönhallinta kuuluu. Poliisihallitus nosti esiin Hätäkeskuslaitoksen rahoituksen riittävyyden ja mahdolliset pysyvät lisäkustannukset sekä Hätäkeskuslaitokselle syntyvien uusien tehtävien rahoituksen turvaamisen. Keski-Suomen pelastuslaitos katsoi, että vaaratiedottamisen prosessit, vastuut ja tekniset menettelyt ovat selkeät kaikissa tilanteissa, mukaan lukien häiriötilanteet ja virheellisten vaaratiedotteiden oikaiseminen. Valtiovarainministeriö katsoi launnossaan, että Cell Broadcast- järjestelmän ylläpitokustannukset tulisi lähtökohtaisesti kattaa olemassa olevista määrärahoista.

Pelastusviranomaisen suora lähetysoikeus ja ennakoiva turvallisuusviestintä

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen pelastuslaitos ehdotti, että pelastusviranomaiselle annettaisiin mahdollisuus välittää vaaratiedote suoraan väestölle erittäin kiireellisissä tilanteissa ilman Hätäkeskuslaitoksen välitystä. Varsinais-Suomen hyvinvointialue toi esiin, että järjestelmää voitaisiin tulevaisuudessa hyödyntää myös ennakoivassa turvallisuusviestinnässä, varautumista tukevassa viestinnässä ja kehittyvien uhkien ennakkovaroittamisessa.

3.3 Hätäkeskuslaitos

Hätäkeskuslaitos esitti lausunnossaan, että virallisten vaaratiedotekanavien rinnalle on Hätäkeskuslaitoksen tarjoamaan telepäätelaitesovellukseen (112 Suomi) lisäksi tulossa erillinen ominaisuus ilmasta uhkaavasta vaarasta varoittamiseen, mikä täydentää kyvykkyyttä monikanavaisen väestön varoittamiseen.

Monikanavaisen vaaratiedottamisen säilyttäminen on tärkeää esimerkiksi siksi, että kaikilla kansalaisilla ei ole välttämättä sellaista matkapuhelinta, joka mahdollistaisi vaaratiedotteen vastaanottamisen vain solulähetysten tai sovelluksen kautta. Hätäkeskuslaitos korosti, että mikäli kysymys on välittömiä suojaustoimia vaativasta tilanteesta, on tärkeää, että vaaratiedote kyetään välittämään nopeasti ja samanaikaisesti useilla eri kanavilla.

Hätäkeskuslaitos toi esiin lausunnossaan monikanavaisuuden merkitystä, ja että etenkin tiedottamisen osalta tulisi huolehtia siitä, että eri tiedotekanavilla tieto on yhdenmukaista ja mahdollisimman yhdenaikaista. Tiedottamisen eri järjestelmiä ei pitäisi hajauttaa lukuisiin eri paikkoihin, vaan toimintaprosessien tulisi olla suoraviivaisia ja vastuiden selkeitä. Hätäkeskuslaitoksen näkemyksen mukaan hallituksen esitys tukee tätä periaatetta.

Hätäkeskuslaitos esittää Cell Broadcast termin sijaan käytettäväksi suomenkielistä termiä ”solulähetys” ja ruotsinkielistä termiä ”cellbaserad utsändning”. Myöhemmin mahdollisesti teknologian muuttuessa lainsäädäntö ei olisi teknologiasidonnainen.

Hätäkeskuslaitos esitti myös harkittavaksi siirtymäaika lakimuutoksen voimaantuloon, sillä solulähetysjärjestelmän (Cell Broadcast) kehittäminen on tällä hetkellä käynnissä ja aikataulu käyttöönotolle on vielä vahvistumatta tavoiteaikataulusta huolimatta. Hätäkeskuslaitos ilmoitti, että vielä ei ole päästy testausvaiheeseen tai koulutettu esimerkiksi hätäkeskuslaitoksen johtokeskuksen henkilöstöä tulevan järjestelmän käyttöön.

Hätäkeskuslaitos esittää seuraavia täydennyksiä ja muutoksia esityksessä oleviin 5 §:n ja 7 §:n kirjauksiin ja kehittämistarpeina 8 §:n poistoa ja muutoksia 4 ja 6 §:iin.

5 § Vaaratiedotteen välittäminen väestölle

Vaaratiedote välitetään väestölle tiedotusvastuussa olevan viranomaisen päätöksen mukaisesti solulähetysjärjestelmän, Hätäkeskuslaitoksen tarjoaman telepäätelaitesovelluksen ja radion kautta.

7 § Vaaratiedottamisprosessin kulku

Hätäkeskuslaitos välittää vaaratiedotteen solulähetysjärjestelmään ja tarjoamaansa telepäätelaitesovellukseen sekä radiossa, televisiossa ja Yleisradion internetissä tarjoamissa palveluissa tapahtuvaa jakelua varten Yleisradio Oy:öön.

Hätäkeskuslaitos katsoi lausunnossaan, että solulähetysjärjestelmän käyttöönotto vaatii erilaisten ohjeistusten (kuten Vaaratiedoteoppaan) päivitystä ja koulutusta tiedotusvastuullisille tahoille. Jotta päivitykset olisivat aikaa kestäviä, tulisi vaaratiedotelain muitakin pykälä tarkastella nykyiseen toimintaympäristöön peilaten ja vuosien varrella kertyneeseen empiiriseen kokemukseen pohjaten.

3.4 Yleisradion rooli

Yleisradio pitää perusteltuna ja kannatettavana, että vaaratiedotteesta annettuun lakiin sisällytetään yhdeksi varoitusjärjestelmäksi Cell Broadcast -väestönvaroitussjärjestelmä. Yleisradio ehdotti, että lain 7 §:ssä huomioitaisiin myös Ylen internetissä tarjoamat palvelut osana vaaratiedotteiden jakelua. Lisäksi Yle korosti paikallisten vaaratiedotteiden kieliversioiden tuottamisen selkeää vastuunjako.

Yle ehdottaa, että vaaratiedotteesta annettavaan lakiin lisätään maininta Ylen internetjulkaisutavoista seuraavasti:

7 § Vaaratiedottamisprosessin kulku

Hätäkeskuslaitos välittää vaaratiedotteen Cell Broadcast -väestönvaroitussjärjestelmään ja telepäätelaitesovellukseen sekä radiossa, televisiossa LISÄYS ALKAA ja Ylen internetissä tarjoamissa palveluissa tapahtuvaa LISÄYS LOPPUU jakelua varten Yleisradio Oy:öön.

3.5 Ahvenanmaata koskevat näkökohdat

Ahvenanmaan maakuntahallitus, Ahvenanmaan poliisiviranomainen sekä Ahvenanmaan valtionvirasto pitivät esityksen tavoitteita kannatettavina, mutta katsoivat Ahvenanmaan erityisaseman jääneen hallituksen esityksessä puutteellisesti käsitellyksi.

Annetuissa lausunnoissa korostettiin erityisesti valtakunnan ja maakunnan toimivaltarajojen selkeyttämistä, Ahvenanmaan viranomaisten oikeutta käyttää järjestelmää omalla toimialallaan, ruotsinkielisten palvelujen toimivuutta, Ahvenanmaan asukkaiden yhdenvertaista turvallisuustasoa suhteessa muuhun Suomeen ja toimivia yhteistyörakenteita valtakunnan ja maakunnan viranomaisten välille.

Ahvenanmaan poliisiviranomainen ehdotti, että sille säädettäisiin Ahvenanmaalla vastaava oikeus käyttää Cell Broadcast -järjestelmää kuin Hätäkeskuslaitoksella Manner-Suomessa.

4. Yhteenveto

Lausunnoista muodostuu erittäin vahva tuki hallituksen esitykselle. Ehdotettua Cell Broadcast -väestönvaroitussjärjestelmää pidettiin tarpeellisena ja ajankohtaisena uudistuksena, joka parantaisi väestön turvallisuutta, viranomaisten toimintakykyä sekä vaaratiedotteiden tavoitavuutta.

Keskeiset jatkovalmistelussa esille nousseet teemat olivat lausunnonantajien mukaan terminologian täsmentäminen suomenkieliseksi, saavutettavuuden ja yhdenvertaisuuden varmistaminen, monikielisyyden toteuttaminen, teknologianeutraalisuus, vastuiden ja toimintamenettelyjen täsmentäminen, järjestelmän toimintavarmuus häiriötilanteissa sekä Ahvenanmaan erityisaseman ja toimivaltakysymysten huomioiminen. Lisäksi kiinnitettiin huomiota Häätäkeskuslaitoksen resurssien turvaamiseen, pelastusviranomaisten suoraan lähetysoikeuteen kiireellisissä tilanteissa ja mahdolliseen ennakoivaan turvallisuusviestinnän kehittämiseen tulevaisuudessa.

Hätäkeskuslaitos kiinnitti lisäksi jatkovalmistelun osalta huomiota lakiehdotuksen kiireelliseen aikatauluun ja ehdotti Cell broadcast- ilmaisun korvaamiseen suomenkielisellä termillä ”solulähetyssjärjestelmä” ja ruotsinkielisellä termillä ”cellbaserad utsändning”.

Hallituksen esitysluonnos sai laajaa kannatusta ja yksikään lausunnonantaja ei varsinaisesti vastustanut lakimuutosta. Esitetyt huomiot kohdistuivat pääasiassa järjestelmän jatkokehittämiseen, saavutettavuuteen ja käytännön toteutukseen.